

Fogyasztók tájékoztatásáról szóló európai rendelet tápértékjelölésre vonatkozó szabályozásai

2012. május 23.

- 1.) Tápértékjelölés mi változik
a két előírás rövid összehasonlítása**
- 2.) Új szabályozás bemutatása**
- 3.) Tápérték számítás**
- 4.) Tűrés**

Még érvényes szabályozás

Kötelező, ha tápanyag összetételre vonatkozó állítást alkalmazunk

Kötelező elemek:

Energia

Fehérje

Szénhidrát

Zsír

Vagy, ha tápértékkel kapcsolatos állítás cukorra, telített zsírsavakra, élelmi rostra vagy nátriumra vonatkozik:

Energia

Fehérje

Szénhidrát

Cukrok

Zsír

telített zsírsavak

Élelmi rost

Nátrium

Új szabályozás

Előrecsomagolt élelmiszerre kötelező

Kötelező elemek:

Energia

Zsír

Telített zsírsavak

Szénhidrát

Cukor

Fehérje

Só

Még érvényes szabályozás

Kiegészíthető a további tápanyagok mennyiségének feltüntetésével:

Keményítő
Cukoralkoholok (poliolok)
Egyszeresen telítetlen zsírsavak
Többszörösen telítetlen zsírsavak
Koleszterin
Vitamin és ásványi anyag (melléklet)

Megjelenítés
Jól olvasható, letörölhetetlen, egy látómezőben

Új szabályozás

Kiegészíthető a további tápanyagok mennyiségének feltüntetésével:

Egyszeresen telítetlen zsírsavak
Többszörösen telítetlen zsírsavak
Poliolok
Keményítő
Rost
Vitamin és ásványi anyag (melléklet)

Megjelenítés
Betűmagasság: 1,2 mm (ill. 0,9 mm, ha a legnagyobb felület kisebb mint 80 cm²)

Még érvényes szabályozás

Nátrium

Új szabályozás

Só

A fogalom meghatározás szerint só alatt az élelmiszer összes nátrium tartalom 2,5-szeres szorzatát értjük.

„só” = nátrium x 2,5

Ezért adott esetben a tápértékjelölés közvetlen közelében rá lehet mutatni arra, hogy az élelmiszer kizárólag a nátrium természetes jelenlétéből adódóan tartalmaz sót.

Még érvényes szabályozás

Megjelenítés

Adatok jól olvashatóan,
letörölhetetlenül, egy látómezőben

Adatokat táblázatos formában kell
megadni.

Lineáris elrendezés lehetséges, ha
kevés a hely

Új szabályozás

Megjelenítés

Betűnagyság: 1,2 mm (ill. 0,9 mm, ha a
legnagyobb felület kisebb mint 80 cm²)

Adatokat táblázatos formátumban és
sorban igazított számokkal kell
megadni.

Folyamatosan egymás után sorban írva
is lehetséges, ha kevés a hely;
Energia vagy egyes tápanyag
elhanyagolható mennyisége esetében a
tápértékjelölés közvetlen közelében
feltüntethető: „**Elhanyagolható
mennyiségű-t tartalmaz.**”

Bizottság végrehajtási jogi aktusban
határozhatja meg, mikor minősül az
energia vagy egy tápanyag mennyisége
elhanyagolhatónak.

Vitaminok és ásványi anyagok jegyzéke és a beviteli referenciaértékek nem változtak, viszont a jelentős mennyiség meghatározása változott

Még érvényes szabályozás

Jelentős mennyiség:

beviteli referenciaérték 15% 100 g ill. 100 ml termékre vonatkoztatva, ill. – ha egy csomag egy adagnak felel meg, egy csomagban

Új szabályozás

Jelentős mennyiség

1. Italok kivételével minden más termék: beviteli referenciaérték 15% 100 g ill. 100 ml termékre vonatkoztatva
2. Italok: beviteli referenciaérték 7,5% 100 ml termékre vonatkoztatva
3. Egy adagot tartalmazó csomagolás: beviteli referenciaérték 15 % adagonként

Energia és a tápanyagok beviteli referenciaértéke nem változott, kivéve a szénhidrát esetében: 270 g helyett **260g**.

Tápérték kifejezése és feltüntetése

Energiatartalmat és a tápanyagok mennyiségét **100 g-ra** vagy **100 ml-re** kell megadni.

Vitaminok és ásványi anyagok:

mennyiségének megadása mellett a mennyiséget a beviteli referencia értékek százalékában is **ki kell fejezni** (100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkoztatva).

Energia, zsír- és telítettsírsav, szénhidrát és cukor, fehérje és só mennyiségét a beviteli referencia érték százalékában is **meg lehet adni** (100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkoztatva. Ebben az esetben közvetlen közelükben fel kell tüntetni: **„Referencia beviteli érték egy átlagos felnőtt számára (8400 kJ/2000 kcal)”**).

Energiatartalom és a tápanyagok mennyisége az élelmiszer értékesítésre kerülő állapotára kell vonatkoznia.

Vonatkozhat az elkészített élelmiszerre is, ha részletes felhasználási utasítást adnak és az információk a fogyasztásra kész élelmiszerre vonatkoznak.

Adatok adagonkénti vagy fogyasztási egységenkénti feltüntetése

Energiatartalmat és a tápanyagok mennyiségét adagonként vagy fogyasztási egységenként is fel lehet tüntetni, amennyiben

az adag vagy fogyasztási egység mennyiségét és a csomagban található adagok számát is feltüntetik és

mindez a 100 g-ra vagy 100 ml-re vetített kifejezési forma kiegészítéseként történik.

Tápérték

	100 g-ra/100 ml-re	adagonként	BRÉ %
Energia	kJ/kcal	kJ/kcal	%
Zsír	g	g	%
amelyből			
Telített zsírsav	g	g	%
Egyszeresen telített zsírsav	g	g	
Többszörösen telített zsírsav	g	g	
Szénhidrát	g	g	%
amelyből			
cukor	g	g	%
poliolok	g	g	
Keményítő	g	g	
Rost	g	g	
fehérje	g	g	%
só	g	g	%
Vitaminok, ásványi anyagok	XIII.m.	XIII.m. + BRÉ %	BRÉ%/100g

LVA

LEBENSMITTEL.
VERTRAUEN.
ANALYSEN.

LVA GmbH

kötelező

önkéntes

„Referencia
beviteli érték
egy átlagos
felnőtt számára
(8400 kJ/2000
kcal)”

Megismételhető információk

Önkéntesen megismételhetők a következő adatok:
Energia-, zsír- és telítettszsírsav-tartalom, cukor- és
sótartalom, amennyiben
a kötelező tápérték jelölés a 7 tápértéket **ugyanazon
látómezőben**
és
az ismételten feltüntetett tápértékeket a **főlátómezőben**
az előírt betűnagysággal adjuk meg.

Két lehetőség van:

- 1.) csak az energia tartalmat vagy
- 2.) az energia tartalmat a zsír, telítettsírsav-, cukor- és sótartalommal adjuk meg.

Az utóbbi esetben a négy tápértéket adagonként vagy fogyasztási egységként, a 100 g-ra vagy 100 ml-re történő vonatkoztatás nélkül adhatjuk meg.

Az energia tartalmat mindenképpen 100 g-ra ill. 100 ml-re is meg kell adni.

A tápérték 100 g-ra (100 ml-re) vonatkozó BRÉ százalékát is meg **lehet** adni, ekkor kötelező feltüntetni:

„Referencia beviteli érték egy átlagos felnőtt számára (8400 kJ/2000 kcal)”

Tápértékjelölés - További kifejezési és megjelenítési

Szavakon és számokon kívül grafikus formákat ill. szimbólumokat is lehet használni. Erre a 35. cikk feltételeket fogalmaz.

- ▶▶ A Tagállamok a felségterületükön tevékenykedő élelmiszer-forgalmazóknak ajánlhatnak és engedélyezhetnek egyéb, a követelményeknek megfelelő tápértékjelölési formát. Erről a tagállamoknak tájékoztatási kötelezettsége van a Bizottság felé, az élelmiszer-forgalmazónak pedig bejelentési kötelezettsége az illetékes hatóság felé.
- ▶▶ 5 évvel a rendelet hatálybalépése után az ilyen alkalmazott jelölési formákról a Bizottság jelentést készít a Parlamentnek és a Tanácsnak.

Tápértékjelölés nem kötelező

- ▶▶ Feldolgozatlan termékek, amelyek egy összetevőből vagy összetevőcsoportból állnak;
- ▶▶ Feldolgozott termékek, amelyeken feldolgozásként kizárólag érlelést végeztek, és amelyek egyetlen összetevőből vagy összetevőcsoportból állnak;
- ▶▶ Emberi fogyasztásra szánt vizek, beleértve azokat is, amelyekben az egyedüli hozzáadott összetevő a szén-dioxid és/vagy az aromák;
- ▶▶ Fűszernövény, fűszer vagy ezek keveréke;
- ▶▶ Só és sóhelyettesítők;
- ▶▶ Asztali édesítőszeres;
- ▶▶ Kávé- és cikoriakivonatokról szóló európai irányelv (1999/4/EK) hatálya alá eső termékek, egész vagy őrölt kávébab, egész vagy őrölt koffeinmentes kávébab

Tápértékjelölés nem kötelező

- ▶▶ Teák (gyógynövénytea, gyümölcsstea, koffeinmentes tea, instant tea stb., amely a tea tápértékét nem módosító aromákon kívül egyéb hozzáadott összetevőt nem tartalmaz;
- ▶▶ Erjesztett ecetfélék, ecethelyettesítők (beleértve azokat, amelyekben az egyedüli hozzáadott összetevő az aromák);
- ▶▶ Aromák, élelmiszer-adalékanyagok, technológiai segédanyagok, élelmiszerenzimek, zselatin, dzsemsűrítő anyagok, élesztő, rágógumi
- ▶▶ Olyan csomagolásban vagy tárolóedényben található élelmiszer, amelyek legnagyobb felülete 25 cm²-nél kisebb;
- ▶▶ A végső fogyasztóhoz vagy a végső fogyasztót közvetlenül ellátó helyi kiskereskedelmi létesítményekbe közvetlenül a gyártó által, kis mennyiségben szállított élelmiszer, ideértve a kézműves élelmiszereket is.

Tápértékszámítás

Energiatartalom számítása az átváltási együtthatók alkalmazásával kell elvégezni:

Szénhidrát	17kJ/g	4 kcal/g
Poliolok	10 kJ/g	2,4 kca/g
Fehérje	17 KJ/g	4 kcal/g
Zsír	37 kJ/g	9 kcal/g
Szalatrim	25 kJ/g	6 kcal/g
Alkohol (etil-alkohol)	29 kJ/g	7 kcal/g
Szerves sav	13kJ/g	3 kcal/g
Rost	8 kJ/g	2 kcal/g
Eritrit	0 kJ/g	0 kcal/g

Tápértékszámítás

Referencia beviteli érték (beviteli referenciaérték, INBÉ helyett):

Energia	8400 kJ/2000kcal
Összes zsír	70 g
Telített zsírsavak	20 g
Szénhidrátok	260 g
Cukrok	90 g
Fehérje	50 g
Só	6 g

Tápértékszámítás

Megadott értékeknek átlagértékeknek kell lenniük.

Átlagértékek alapja:

az előállító által végzett vizsgálatok

a felhasznált összetevők ismert vagy tényleges átlagértékeiből végzett számítások

általános meghatározott és elfogadott adatokból kiinduló számítások

Pontosságra vonatkozóan a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el a megadott értékek pontosságára vonatkozóan, például a megadott értékek és a hatósági ellenőrzések során meghatározott értékek közötti különbségeket illetően.

Elfogadható eltérés (Tűrés)

A tápértékjelölésnél megengedhető eltérések a Bizottság 2012 áprilisban módosított útmutató-tervezete szerint (Draft guidance document for competent authorities for the control of compliance with EU-legislation, April 2012).

- ▶▶ útmutatás a felügyelő hatóságoknak és élelmiszer-előállítóknak
- ▶▶ jogi állapotára nézve csak útmutatás, jogi megítélés a nemzeti hatóságok és bíróságok ill. az EU-bíróság feladata
- ▶▶ hatálya kitér a következő európai jogi rendelkezésre:
 - 90/496; irányelv a tápértékjelölésről
 - 1169/2011 rendelet a fogyasztók élelmiszerrel kapcsolatos tájékoztatásáról
 - 1924/2006 rendelet tápanyagra és egészségre vonatkozó állításokról
 - 1925/2006 rendelet a vitaminok és ásványi anyagok élelmiszerekhez való hozzáadásáról
 - 2001/46 irányelv az étrend-kiegészítőkről

Elfogadható eltérés (Tűrés)

Tűrés (beleértve a mérési bizonytalanságot)

Vitaminok	+ 50 - -35% (+50-15% ¹⁾)	
Ásványi anyagok	+ 45 - -35% (+45-15% ¹⁾)	
A	A	
Fehérje	≤5 g/100 g	±1,5 g
Szénhidrát	>5-10g/100g	± 18%
Zsír	10-40 g/100g	±1,8 g
Cukor	>40g/100g	±7g
B	B	
Fehérje	>10 g/100 g	±1,5 g
Szénhidrát	10-40 g/100g	± 15%
Zsír	>40g/100g	±6 g
Cukor		

¹⁾) étrend-kiegészítőknél

Elfogadható eltérés (Tűrés)

Tűrés (beleértve a mérési bizonytalanságot)

A		
Telített zsírsav	>0,1-4 g/100 g	±0,6 g
Egyszeresen telítetlen zsírsav	>4 g/100g	± 15%
Többszörösen telítetlen zsírsav		
B		
Telített zsírsav	<10 g/100 g	±1,5 g
Egyszeresen telítetlen zsírsav	10-40 g/100g	± 15%
Többszörösen telítetlen zsírsav	>40g/100g	±6 g
Nátrium	>0,005-0,5 g/100g	±0,15g
	>0,5g/100g	±20%
Só	>0,0125-1,25g/100g	±0,375g
	>1,25 g/100g	±20%

Elfogadható eltérés (Tűrés)

Az adatok megadásánál alkalmazható kerekítés (100 g ill. ml-re)

	1 kJ-ra ill. 1 kcal-ra kerekítve	
Energia		
Fehérje, szénhidrát, zsír,	≥ 10 g (ml)	1 g-ra (tizedes nélkül)
cukor, poliolok, keményítő,	<10 g - $\geq 0,5$ g	0,1
rost	$\leq 0,5$ g vagy nem kimutatható	„0”
Zsírsavak (telített, egyszeresen	≥ 10 g (ml)	1 g-ra (tizedes nélkül)
telítetlen, többszörösen	<10 g - ≥ 1 g	0,1
Telítetlen)	$\leq 0,1$ g vagy nem kimutatható	„0”
Nátrium		0,01 g
	$\leq 0,005$ g vagy nem kimutatható	„0”
Só	≥ 1 g (ml)	0,1
	<1 g	0,01
	$\leq 0,01025$ g vagy nem kimutatható	„0”
Vitaminok és ásványi anyagok	A-vitamin, folsav, klórid, kalcium, foszfor, magnézium, jód, kálium	0,001
	Egyéb	0,01

Elfogadható eltérés (Tűrés)

Tápanyag maximális értéke van meghatározva:
A felső határ elfogadható eltérésére csak a mérési bizonytalanság alkalmazható

Példa: szilárd élelmiszer „alacsony cukortartalmú” állítással:

Tápértékjelölésben megadott érték maximum 5,0 g/100 g lehet. A kerekítési szabályok szerint ez egyenlő 4,95-5,04 g; a mérési bizonytalanság (pl. 20 %) a felső határra alkalmazva: $5,04 + 5,04 \times 0,2 = 6,048$ ill. kerekítve 6,0g. Tehát minden 6,0 alatti érték megfelelőséget jelent.

Elfogadható eltérés (Tűrés)

Tápanyag minimális értéke van meghatározva:
Az alsó határ elfogadható eltérésére csak a mérési bizonytalanság alkalmazható

Példa: élelmiszer „C-vitamin forrás” állítással: előfeltétel, hogy 100 g termékben a beviteli referenciaérték 15% fellelhető legyen. Tápértékjelölés: C-vitamin 12 mg?

Kerekítési szabály szerint ez 11,5 – 12,4 mg-ot jelent.

Az alsó határra csak a mérési bizonytalanságot (pl. 20%) lehet alkalmazni: $11,4 - 2,3 \text{ mg} = 9,2 \text{ mg}$

Minden 9,2 mg/100g feletti érték megfelelést jelent; 9,1 már nem.

- ▶▶ Tápértékjelölés
2016. december 13. előtt forgalomba hozott vagy tápértékjelöléssel ellátott élelmiszerek, melyek az új jelölési követelménynek még nem felelnek meg, addig forgalmazhatók, míg a készlet tart.
- ▶▶ 2014. december 13. és a 2016. december 13. között önkéntesen alapon történő tápértékjelölésnek meg kell felelnie a rendeletnek.

Példák

	Átlagos tápérték		
	100g termékben	Egy adagban (25g)	% GDA (25g)
Energiatartalom	1791 kJ 426 kcal	448 kJ 107 kcal	5 % 5 %
Fehérje	11,8 g	3,0 g	6 %
Szénhidrát Ebből cukor	80,3 g 4.1 g	20,0 g 1,0 g	7 % 1%
Zsír Ebből telített zsírsavak	6,1g 3,0 g	1,5 g 0,8 g	2 % 4 %
Élelmi rost	4,0 g	1,0 g	4 %
Nátrium	0,6 g	0,2 g	8 %

Példák

	Átlagos tápérték		
	100g termékben	Egy adagban (25g)	% GDA (25g)
Energiatartalom	1791 kJ (1818 kJ) 426 kcal (430 kcal)	448 kJ (455) 107 kcal (108)	5 % 5 %
Fehérje	11,8 g (=200,6 kJ)	3,0 g	6 %
Szénhidrát Ebből cukor	80,3 g (=1360 kJ) 4.1 g	20,0 g 1,0 g	7 % (8%) 1%
Zsír Ebből telített zsírsavak	6,1g (=225,7 kJ) 3,0 g	1,5 g 0,8 g	2 % 4 %
Élelmi rost	4,0 g (=32 kJ)	1,0 g	4 %
Nátrium	0,60 g	0,2 g (0,15)	8 %

Példák

	Átlagos tápérték		
	100g termékben	Egy adagban (20g)	% GDA (20g)
Energiatartalom	1270 kJ 300 kcal	318 kJ 60 kcal	15 % (3%) 15 % (3%)
Fehérje	0,3 g	<0,1 g	<1 %
Szénhidrát Ebből cukor	82,4 g 82,1 g	16,5 g 16,4 g	31 % (6%) 91% (18%)
Zsír	0,0g	0,0 g	0 %
Ebből telített zsírsavak	0,0 g	0,0 g	0 %
Élelmi rost	0,2 g	<9,1 g	<1 %
Nátrium	<0,01 g	<0,01 g	<1 %

Példák

Szézámmagos rudacska:

Címkén feltüntetve: min. 2 % étkezési só

Tápérték táblázatban: 1,7 g Nátrium /100 g

Laboratóriumi mérés:

Só (NaCl) 3,8 g/100g = 1,5 g/100g Nátrium

⇒ **Még elfogadható**

Sós rudacska:

Címkén feltüntetve: min. 2 % étkezési só

Tápérték táblázatban: 0,6 g Nátrium /100 g

Laboratóriumi mérés:

Só (NaCl) 5,0 g/100g = 2 g /100g nátrium

⇒ **nem elfogadható**

KÖSZÖNÖM

MEGTISZTELŐ

FIGYELMÜKET

LVA GmbH

Dr. Gombos János

Blaasstr. 29, 1190 Wien

Magdeburggasse 10,

A-3400 Klosterneuburg

www.lva.at

janos.gombos@lva.at